

Årlig delredovisning 2011 – SLU Ekoforsk

Djurvälfärd i ekologisk grisproduktion -Förbättras benhälsan hos slaktgrisar genom byte av faderras?

Projektgrupp

- Anna Wallenbeck, (projektledare), forskare, Institutionen för husdjursgenetik, SLU
- Maria Alarik, senior rådgivare, Hushållningssällskapen i Stockholm och Uppsala
- Karolina Thorell, forskarassistent, Institutionen för husdjursgenetik, SLU
- Christina Eliasson, forskarassistent, Institutionen för husdjursgenetik, SLU

Bild 1. Grisarna från en av besättningarna som knutits till projektet.

Projektstatus februari 2012

Arbetet med projektet har fortskridit som planerat under 2011. Under våren och sommaren arbetades underlag för registrering av produktions- och benhälsainformation ute i besättningarna fram och en djuretisk ansökan för genomförande av projektet arbetades fram och godkändes av den djuretiska nämnden i Uppsala. Totalt har två avelsföretag och sex KRAV-certifierade grisproducenter knutits till projektet. Avelsföretagen tar fram semindoser med känd identitet på galten till producenterna, och producenterna genomför arbetet med seminering, skötsel av grisar och registrering av produktionsdata. På efterfrågan av ekogrisproducenternas ERFA-grupp inleddes projektet med en förstudie om variation i ledanmärknings vid slakt mellan besättningar, som genomfördes maj-augusti. Resultaten från förstudien presenterades i Hushållningssällskapens nyhetsbrev Mera djuromsorg, Nr 2, 2011.

Under augusti och september besökte projektgruppen (forskare, rådgivare och forskningsassistent) alla sex besättningar (bild 1) för kartläggning av hur projektet skulle kunna genomföras i respektive besättning och genomgång av specialrutiner runt seminering och dataregistrering. Under oktober månad startade seminering av suggor och de första grisarna som ska ingå i projektet föddes i januari 2012.

Genomförandet av projektet sker i samverkan med det Formas finansierade projektet ”Ekologiska grisar har fler ledanmärknings - Studier för att klargöra patogenesen och riskfaktorer” som drivs av Stina Ekman, Patologen, SLU och Eva Heldmer, Svenska

Djurhälsovården. Under året har projektgrupperna haft två gemensamma möten som lett fram till både praktisk och vetenskaplig samordning av projektet.

I oktober presenterades projektet på ekogrisproducenternas rådgivningsträff i Runhälla, Sala, där ett 20-tal ekogrisproducenter deltog. Producenterna visade stort intresse för projektet och vi fick viktig input till projektet, både om praktiskt genomförande och om tillämpbarhet av framtida resultat i den kommersiella produktionen.

Under december 2011 och januari 2012 arbetades ett abstract på ämnet ” Variation in sow and piglet performance in organic production: influences of herd and sire breed” fram, som skickats in som bidrag till “2nd IFOAM Animal Husbandry Conference” som går av stapeln 12-14 september i Hamburg.

Planerade aktiviteter 2012

För att grisarna som ingår i studien ska spridas över flera olika säsonger (med olika belastning på lederna) kommer seminering av suggor för försöket pågå från oktober 2011 till och med mars 2012. Grisarna som ska ingå i studien föds från januari till juli 2012. Under hela denna period märker grisprocentarna dessa grisar med individuell elektronisk öronmärkning, och produktionsresultat och hälsa registreras för varje individ. De första exteriör- och benbedömningarna kommer att utföras i början av maj och arbetet med dessa bedömningar kommer pågå fram till november/december 2012. En och samma person, Christina Eliasson (grisskötare och husdjursagronomstudent), kommer utföra alla bedömningarna. Christina kommer under våren 2012 tränas upp i att genomföra dessa bedömningar av SLUs försökstekniker Ulla Schmidt, med flerårig erfarenhet av exteriör- och rörelsebedömning av gris. Christina kommer både arbeta som assistent och skriva sitt examensarbete i projektet. Första slakten av projektets grisar sker i juli 2012 och pågår under den resterande delen av året.

Under 2012 kommer resultat angående produktionsresultat relaterade till smågrisproduktion presenteras på en vetenskaplig konferens, och ett examensarbete på masternivå baserat på data från projektet att genomföras. Under hösten kommer manuskript för projektets första vetenskapliga artikel arbetas fram.

Resultatförmedling / kommunikation om projektet

Alarik, M. 2011. Ledanmärkning hos ekogrisar. Mera djuromsorg, Nr 2 2011.

Hushållningssällskapen.

Wallenbeck, A. Alarik, M och Thorell, K. 2011. *Benhälsa hos ekologiska slaktgrisar – påverkar galtras?* Ekogrisproducenternas Rådgivnings/ERFA möte, Hushållningssällskapen, Runhällen, Sala, 25/10 2011.

Wallenbeck, A. Thorell, K and Alarik, M. 2012. Variation in sow and piglet performance in organic production: influences of herd and sire breed. Abstract submitted to 2nd IFOAM Animal Husbandry Conference

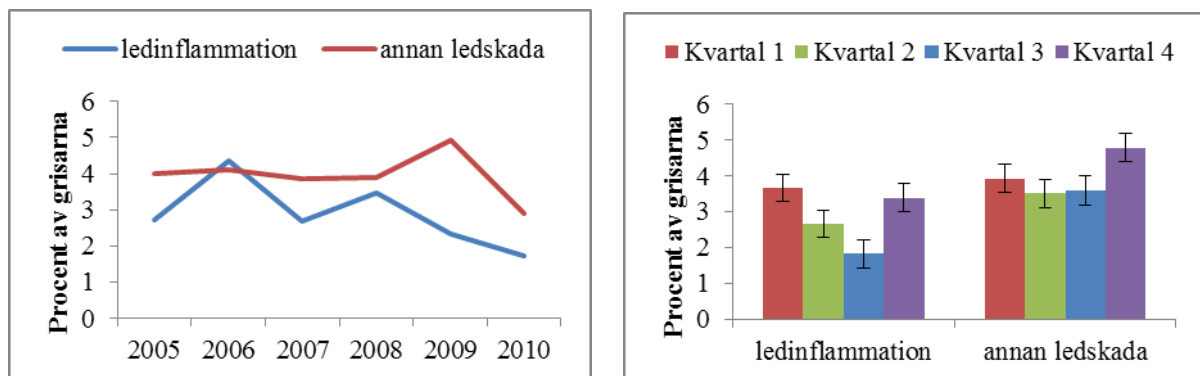
Resultat - förstudie

Eftersom grisarna som skall ingå i studien föds under våren 2012 kan inga preliminära resultat presenteras. Nedan följer dock sammanställningen av förstudien.

Variation i ledanmärkning hos ekogrisar – en förstudie

Med hjälp av befintlig slaktskade statistik från Svenska Djurhälsovården och skriftligt tillstånd från djurägare kunde vi jämföra 8 olika mellansvenska besättnings slaktskadestatistik, för att kunna analysera möjliga orsaker till varför problemet finns och har ökat på senare år. Uppgifterna vi nu har sammanställt utgörs av 40 207 grisar slaktade vid de 8 mellansvenska besättningar under åren 2005 till 2010.

Medeltalet över besättningar för ledinflammation var 2,9% och för övrig leddskada 3,9% av slaktade grisar. År 2010 var motsvarande siffror 1,7% respektive 2,9% (figur 1a). Trenden ser ut att vika nedåt och en del av denna nedgång tros bero på att flera av producenterna bytte slakteri under 2010.

Figur 1a och 1b. Procent av grisarna i 8 besättningar med anmärkningarna "ledinflammation" och "annan leddskada" under åren 2005 -2010 (1a) och kvartal 1 till 4 (1b).

Variationen är ganska stor mellan besättningar. Intressant att jämföra är tre besättningar som köper grisar från samma smågrisbesättning. Där ligger en av besättningarna under medel för båda typerna (ledinflammation och annan leddskada), medan den andra har över medel för ledinflammationer och den tredje över medel för övrig leddskada. Det skulle kunna tyda på att miljön har ganska stor inverkan på antalet leddskador eftersom djurmaterialet rimligen borde vara ganska lika.

I några av besättningarna kan man utläsa högre frekvenser i samband med andra störningar som t ex byggnationer och /eller smittoutbrott.

När man jämför kvartal ser man att vintern (kvartal 4 och 1) är klart sämst för både ledinflammationer och övriga leddskador (figur 1b). Rödsjukeangreppen brukar ju kopplas till sommarhalvåret på bete, men ledinflammationerna är lägst i kvartal 3 och 2. Att ledproblem kan uppstå på grund av skador när grisarna går på ojämnt, fruset och hårt underlag är ju inte så konstigt. Det ger större belastning på lederna, och kan orsaka sprickor i klövarna som leder till infektioner som sätter sig i lederna.